

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (9)

2012-03-08

Dnr: 551-5198-11

Gyproc AB
Box 153
746 24 BÅLSTA

Slutliga villkor avseende energiförbrukning, utsläpp av kväveoxider och damning från verksamheten som Gyproc AB bedriver på fastigheten Bista 4:27 i Håbo kommun

Platsnummer: 0305-102

BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala län, Miljöprövningsdelegationen (MPD), godkänner den nu aktuella provotidsredovisningen och avslutar provotiden vad gäller energiförbrukning, utsläpp av kväveoxider och damning samt fastställer slutliga villkor enligt följande:

14. Om problem uppstår i omgivningen till följd av diffus damning, ska Gyproc AB, i samråd med tillsynsmyndigheten, vidta åtgärder för att begränsa damningen.
15. Gyproc AB ska fortlöpande arbeta för att minska sin energianvändning. Vilka energibesparande åtgärder som har vidtagits under året ska redovisas i den årliga miljörapporten liksom energiförbrukningen. Vid utbyte av utrustning ska energisnål teknik, eller teknik som möjliggör återvinning eller återanvändning av energi väljas, om det är tekniskt och ekonomiskt möjligt.

Särskilda upplysningar

Tidigare meddelat tillstånd den 26 januari 2006 (dnr. 551-3634-03) och nu aktuellt beslut om slutliga villkor för verksamheten befriar inte Gyproc AB från skyldigheter att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Tidigare beslut

Gyproc AB meddelades den 26 januari 2006 (dnr. 551-3634-03) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) att på fastigheten Bista 4:27 i Håbo kommun fortsätta och utöka produktionen av gipsskivor.

Länstyrelsen sköt, med stöd av 22 kap. 27 § MB, upp frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för den diffusa damningen, utsläpp av kväveoxider samt för energianvändningen. Under provotiden skulle bolaget genomföra följande utredning:

- U1. Under provotiden ska Gyproc AB utreda vilka ytterligare möjligheter som finns för bolaget att minska påverkan från den diffusa damningen på närliggande bostadsbebyggelse. Utredningen bör även belysa de kostnads och miljömässiga aspekterna av olika åtgärdsförslag. De boende bör involveras i bolagets arbete med att hitta bästa metod för att minska den diffusa damningen. De boende bör informeras om bolagets planer och kunna fungera som referensgrupp vid prov av lämplig metod.
- U2. Under provotiden ska Gyproc AB ta fram en energiplan innehållande
- en utredning av de faktiska förhållandena vad gäller energianvändning,
 - förslag på åtgärder som syftar till att optimera energianvändningen, och
 - strategier för att minska/ komma ifrån användningen av olja för torkning av gipsplattor.
- U3. Gyproc AB ska utreda vilka möjligheter som finns att på befintliga brännarutrustningar och dess system göra förändringar för att minska utsläppen av kväveoxider.

Till dess Länstyrelsen beslutar annat skulle följande provisoriska föreskrift gälla:

- P1. Diffus damning ifrån lossning, upplag, vägar och transporter ska begränsas så långt som möjligt.
- P2. Gyproc AB ska fortlöpande arbeta med att minska energiförbrukningen, exempelvis genom att vidta åtgärder i processen – och där så är teknisk och ekonomiskt möjligt – återvinna eller återanvända energi.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (9)

2012-03-08

Dnr: 551-5198-11

Yrkande

Gyproc AB föreslår följande villkor för diffus damning, energiförbrukning och utsläpp av kväveoxider:

1. Utsläpp av NO_x: Vi ska fortsätta reducera vår energiförbrukning för att minska utsläpp av NO_x, genom diverse processeffektiviseringsprojekt
2. Diffus damning: Vi ska fortsätta hålla efter gipskontaminerade ytor.

Ärendets handläggning

Gyproc AB, nedan kallat Bolaget, har inkommit med prövotidsredovisning med förslag på slutliga villkor för energiförbrukning, utsläpp av kväveoxider och damning. De första handlingarna i ärendet inkom den 19 januari 2007. Prövotidsredovisningen har därefter kompletterats i flera omgångar.

Prövotidsredovisningen har kungjorts i Enköpingsposten den 22 augusti 2011.

Länsstyrelsen remitterade ärendet till Naturvårdsverket och Tillståndsnämnden i Håbo kommun. Yttrande gällande villkor för diffus damning, energiförbrukning och kväveoxidutsläpp har den 19 september 2011 inkommit från Tillståndsnämnden.

Bolaget har beretts tillfälle att bemöta Tillståndsnämndens synpunkter.

Bolaget har den 21 november 2011 inlämnat ett bemötande av Tillståndsnämndens synpunkter.

Länsstyrelsen har den 23 november 2011 begärt in komplettering av prövotidsredovisningen U2 (energiplanen).

Bolaget har den 27 december 2011 inlämnat komplettering av prövotidsredovisningen U2.

Bolaget har fått del av Länsstyrelsens förslag till beslut i ärendet och har beretts tillfälle att bemöta eller rätta det som anförts. Bolaget har inte hörts av inom föreskriven tid.

SÖKANDENS BESKRIVNING

Utredning U1

Returgipslager som tidigare har legat i Bolagets hamnområde i närheten av Fånäs, Bålstas villaområde med tillhörande småbåtshamn, har flyttats till område som gränsar till industriområde (inåt land). Det nya lagret har valts i samråd med Håbo kommun enligt krav i villkor 6 i tillståndsbeslutet.

En automatisk dammstrumpa som minskar damningen från returgipshanteringen har installerats enligt krav i villkor 3 i tillståndsbeslutet.

Filtersystem som ska genomgå luftrening före utsläpp till omgivningen från punktkällor med stofhaltig luft ska regelbundet besiktigas vid auktoriserade 3-partskontroller. Alla mätningar hittills visar att stofhalten understiger det tillåtna riktvärdet på 10 mg/m³ normal torr gas, d.v.s. uppfyller krav i villkor 2 i tillståndsbeslutet. Emissioner med exakta utsläppsvärden rapporteras i årliga miljörapporter till Håbo kommun.

Spolning av hårdgjorda ytor ingår i regelbundna rutiner för byggnadsunderhålls-avdelning enligt krav i villkor 4. Aktiviteten är styrd i form av veckovis arbetsorder i Bolagets affärssystem SAP. Av säkerhetsskäl spolas inte asfalterade ytor vintertid.

Kompetenta, utbildade kranförare iakttar största försiktighet under lossning av båtar genom att hålla gipsråvara i lossningsficka på nivå som minimerar eventuell damning.

Inga klagomål på damningen från Gyproc har kommit in till Håbo kommun eller direkt till Gyproc efter åtgärderna.

Utredning U2

En svensk energistandard SS 62 77 50 som fokuserar på energibesparingsåtgärder för el och olja har implementerats i verksamhetsledningssystemet. Systemet är certifierat enligt krav i standarden.

Energistyrgrupp som bevakar och analyserar energiförbrukning på detaljnivå samt arbetar med avvikelsetåtgärder har bildats. Detaljerat energibesparingsprogram baserat på cost deployment för energibesparingar tas fram årligen. Bolaget är anslutet till Energimyndighetens energibesparingsprogram PFE.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (9)

2012-03-08

Dnr: 551-5198-11

En återvinningsanläggning för spillvärme har byggts tillsammans med EON. Spillvärme används för uppvärmning av bostäder i Bålsta.

Belysning i flera lokaler har optimerats genom att byta armatur, installera timers och rörelsedetektorer. Flera frekvensomformare har installerats och optimerats i produktionen.

En förnyad miljöutbildning för samtliga medarbetare, med fokus på bl.a. energianvändning, har genomförts.

Ett förslag att byta uppvärmningen från olja till naturgas är framtaget. Bytet av bränsle innebär 25 % mindre koldioxidutsläpp. Koncernens ledning i Frankrike har godkänt förslaget.

Separat utredning för identifiering av största energiförluster som tryckluftläckage samt analys av eluttagsmönster har gjorts tillsammans med FVB i Västerås.

Totalt sett har bolaget minskat sin energiförbrukning med 10 % sedan 2006. Det omfattar en minskning av el- och oljeanvändningen. Återvinningen av spillvärme är inte inräknad.

Utredning U3

Petro Miljö har på uppdrag av Bolaget undersökt möjligheten att sänka NO_x-emissionen på sin ugn i torkanläggningen.

Försöken är utförda i två omgångar, den 15 februari 2006 och den 11 januari 2007. Temperaturmätningen på rökgaserna genomfördes med en vattenkyld sugpyrometer utrustad med termoelement av K-typ. Temperaturen registrerades på data-logger.

Provinjiceringen gjordes med en portabel utrustning av fabrikat Petro Miljö. Den består av en lans som finfördelar en ammoniakvattenblandning med valbar koncentration. Förstoftning och kastlängd regleras med hjälp av luft och vatten.

En bedömning var att temperaturen direkt utanför brännkammaren skulle kunna ha den önskade temperaturen. Temperaturen skulle mätas och därefter skulle en eventuell reduktion påvisas genom provinjicering.

Ugnarnas konstruktion gör att man får en mycket brant temperaturgradient från brännkammarens höga temperatur till den låga temperaturen där cirkulationsluften uppvärms.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

6 (9)

2012-03-08

Dnr: 551-5198-11

Ett hål fanns upptaget i en punkt på ugn 2. Det hade inte en optimal placering och riktning. Något annat hål fanns inte eller kunde göras under drift. Försöket kunde därför inte göras i det mest intressanta området. Det som kunde bestämmas var att en halv meter utanför dysorna från brännkammaren var temperaturen nere på 310 °C. Där finns alltså inga förutsättningar för NO_x-reduktion.

Temperaturen i brännkammaren i en punkt där ett fast termoelement sitter uppmättes till cirka 1200 °C. Här gjordes trots den höga temperaturen en provinjicering av ammoniak men ingen NO_x- reduktion kunde observeras.

Vid ett andra försök den 11 januari 2007 var hål förberedda så att injiceringen kunde göras i ett temperaturområde som uppfyller förutsättningarna i det avseendet. Trots det uppnåddes ingen synbar reduktion vid injicering av ammoniak. Området kring dysorna avsöktes i alla tänkbara områden. Sannolikt är det så att reaktionstiden är för kort för att någon reduktion ska kunna ske.

Förutsättningarna för att få en reduktion av NO_x med SNCR-teknik ska fungera är att temperaturområdet för injicering ligger i ett område 850 - 950 °C och att uppehållstiden är cirka 1 sekund. Dessa förutsättningar kunde bolaget inte finna i den aktuella ugnen.

YTTRANDEN

Tillståndsnämnde i Håbo kommun har i sitt yttrande den 13 september 2011 lämnat följande sypunkter:

Villkor ska utformas så att dessa är möjliga att följa upp. Föreslagna villkor är för svåra att följa upp.

Villkor för energiförbrukning och kväveoxider bör delas upp i separata villkor. Miljöavdelningen anser att om utsläpp av kväveoxider ska regleras i villkor ska ett högsta värde fastställas för utsläpp eller på annat sätt vara möjligt att kontrollera.

För kontroll av villkor för minskad energiförbrukning är det en fördel om förbrukningen kan redovisas i någon form av nyckeltal, till exempel energiåtgång per producerad vara, så att villkoret lätt kan följas upp.

Miljöavdelningen föreslår även att villkor för energiförbrukning förses med ett senaste datum för utbyte av olja till annat bränsle som ger mindre miljöpåverkan. Kommunfullmäktige har antagit ett lokalt mål om att Håbo kommun ska bli

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

7 (9)

2012-03-08

Dnr: 551-5198-11

fossilbränslefri vilket i framtiden kommer att påverka alla kommunens verksamheter.

Det har inte inkommit klagomål på damning från Bolagets verksamhet till miljöavdelningen under de senaste åren. Miljöavdelningen föreslår att villkor för diffus damning kan utformas så att det framgår att åtgärder ska vidtas om problem med damning uppstår.

BEMÖTANDEN

Bolaget har bemött Tillståndsnämndens yttrande med följande kommentarer:

Utredning U2

Vi driver ett kontinuerligt arbete för att vara kostnadseffektiva och där är energieffektivisering ett av de viktigaste områdena. Att sätta ett absolut tal på vår energiförbrukning kommer dock i konflikt med andra kostnads- och miljömål. Vi försöker att optimera återanvändning av gips för att både bidra till ett hållbart byggande och minska våra kostnader. Användandet av återvunnen gips ökar dock vår energiförbrukning per enhet och av den anledningen motsätter vi oss att i tillståndet ha ett krav på energiförbrukning per enhet.

Utredning U3

Vi har i tillståndet redan ett krav på oss att vid byte av brännare byta till utrustning som reducerar NO_x. Detta anser vi vara tillräckligt.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Utredning om diffus damning (U1)

Diffus damning har tidigare varit ett problem vilket har gett upphov till klagomål från boende. Bolaget har vidtagit flera åtgärder för att minska den diffusa damningen och inga klagomål har inkommit till tillsynsmyndigheten under senare år. Även om inga klagomål har inkommit anser Länsstyrelsen att det är viktigt att bolaget fortsätter att arbeta med frågan. De boende bör informeras om vilka åtgärder som har vidtagits och kommer att vidtas. De bör också involveras i arbetet med att pröva olika åtgärder om problem uppstår i framtiden.

Länsstyrelsen anser att ett villkor om diffus damning bör vara av allmän karaktär, eftersom bolaget har vidtagit åtgärder för att minska den diffusa damningen och inga klagomål har inkommit till tillsynsmyndigheten under senare år.

Utredning om energiplan (U2)

Sedan tillstånd till fortsatt verksamhet beviljades år 2006 har bolaget vidtagit flera åtgärder för att minska sin energianvändning. De har bland annat byggt en återvinningsanläggning för spillvärme från verksamheten tillsammans med EON. Spillvärmerna används för uppvärmning av bostäder i Bålsta. De har även anslutit sig till Energimyndighetens energibesparingsprogram (PFE), implementerat en svensk energistandard som fokuserar på energibesparingsåtgärder, optimerat belysning i flera lokaler och utbildat personal i energianvändning. En separat utredning för identifiering av största energiförluster som tryckluftläckage samt analys av eluttagsmönster har gjorts tillsammans med FVB i Västerås. Ett förslag att byta uppvärmningen från olja till naturgas har tagits fram.

Bolaget har genom olika energiprojekt och program hittills åstadkommit en minskning av sin energiförbrukning med ca 10 %. Om de byter ut olja mot naturgas kommer energianvändningen att bli ännu effektivare. Bytet från olja till naturgas kommer att innebära en minskning av bolagets koldioxidutsläpp med ca 25 %. Dessutom har man indirekt minskat energiförbrukningen genom att leverera spillvärme till EON:s fjärrvärmeanläggning.

Bolaget är en av de verksamheter i länet som använder mest fossilt bränsle och är därmed en av de större punktkällorna för utsläpp av svavel- och kväveoxider samt koldioxid till luft. Länsstyrelsen bedömde därför att det var angeläget vid den senaste tillståndsprövningen att bolaget skulle utreda alternativa energikällor för värmeproduktion. Vid tidpunkten då tillståndet gavs i början av år 2006 var förbränningsanläggningar som genererade värme direkt i tillverkningsprocessen, som t.ex. torkar, undantagna från att ingå i handel med utsläppsrätter. Verksamheten berördes därför inte under första handelsperioden. Till andra handelsperioden år 2008 - 2011 ändrades dock vilka förbränningsanläggningar som berörs av handelslagstiftningen. Nu berörs alla förbränningsanläggningar oberoende av syfte. Bolaget har nu tillstånd enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter vilket innebär att Länsstyrelsen enligt 16 kap. 2 § MB inte längre har möjlighet att föreskriva om villkor för användning av fossila bränslen. Länsstyrelsen ser det dock som positivt att bolaget har utfört en genomgång av energianvändningen, vidtagit energibesparande åtgärder och planerar att fortsätta arbetet med att spara energi. Hur arbetet fortskrider och resultat från de energibesparande åtgärderna redovisas lämpligen kontinuerligt i de årliga miljörapporterna.

Utredning om möjlighet att minska utsläpp av kväveoxider (U3)

Bolaget har undersökt möjligheten att sänka NO_x-emissioner från ugnen i torkanläggningen. Vid försök har ingen reduktion uppnåtts. Bolaget menar att reaktionstiden sannolikt är för kort för att någon reduktion av NO_x ska kunna ske.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

9 (9)

2012-03-08

Dnr: 551-5198-11

Länsstyrelsen bedömer att bolaget har uppfyllt redovisningsvillkoret och konstaterar att det är svårt att med nuvarande brännarutrustning och dess system göra förändringar för att minska utsläppen av kväveoxider. Enligt villkor nr. 13 i tillståndet den 26 januari 2006 ska Bolaget använda låg NO_x-teknik vid byte av brännare. Bolaget planerar att byta ut olja mot annat energislag, troligtvis naturgas. Det kommer att innebära en minskning av både koldioxid- och kväveoxidutsläppen. Länsstyrelsen har därför inte för avsikt att föreskriva ytterligare villkor för utsläpp av kväveoxider.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt, se bilaga 1.

Beslut om kungörelsedelgivning

Se bilaga 2.

Beslut i ärendet har fattats av miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagit länsassessor Roger Gustafsson, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ing-Marie Askaner, miljöskakkunnig. Ärendet har föredragits av miljöskyddshandläggare Marie Låås, miljöskydds-enheten.

Roger Gustafsson

Ing-Marie Askaner

BILAGOR

1. Hur man överklagar
2. Beslut om kungörelsedelgivning

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

Kommunstyrelsen i Håbo kommun, 746 80 Bålsta

Tillståndsnämnden i Håbo kommun, 746 80 Bålsta

Fånäs Fastighetsägarförening ekonomisk förening, Strandvägen 21, 746 31 Bålsta